



Analýza rozvoje území pro pilotní aktivity

Území: Obec Bouzov



pro přípravu IPRÚ v prioritní ose 3.1.2 ROP Střední Morava

Zpracovatel: SVS consult, s.r.o.





1. Účel zpracovaného dokumentu

Analýza rozvoje území pro pilotní aktivity v území Bouzovska představuje úvodní analytický dokument, který slouží jako elementární podklad k realizaci sběru projektových námětů pro připravovanou koncepci Integrovaného plánu rozvoje území (IPRÚ) v rámci prioritní osy 3, opatření 3.1.2 – Integrovaný rozvoj cestovního ruchu pilotními aktivitami.

Účelem samotného dokumentu je pak představit veřejnosti a potenciálním zájemcům o projektové náměty do připravovaného IPRÚ identifikované možnosti rozvoje Bouzova a jejich soulad s prioritami Regionálního operačního programu (ROP) Střední Morava. Analýza daného území byla vyhotovena s ohledem na problémové oblasti rozvoje cestovního ruchu, možnosti rozvoje daného obce ve vztahu k využití jeho potenciálu a zvýšení jeho konkurenceschopnosti.

Cílem analýzy je vytvořit formální rámec k projednání projektových námětů, které budou sloužit k tvorbě strategie IPRÚ pro území Bouzovska, jež reflektuje vyhlášený záměr Olomouckého kraje jako zpracovatele IPRÚ. Výzva na předkládání projektových námětů je určena všem subjektům v území a bude zaměřena na podporu rozvoje cestovního ruchu v obci.

Analýza rozvoje území pro pilotní aktivity pro území Staroměstska vychází z metodického pokynu pro integrované projekty, vydaného Úřadem regionální rady ROP Střední Morava, a je zcela v souladu se zpracovaným dokumentem „Analýza připravenosti integrovaných projektů na venkově“, schválené Radou Olomouckého kraje dne 3. 12. 2009, dostupného na www.kr-olomoucky.cz/partnerstvi pod odkazy Strategické dokumenty a analýzy.

Stručné představení konceptu IPRÚ:

Integrovaný plán rozvoje území (dále jen „IPRÚ“) představuje ucelený koncept řešení problémových oblastí rozvoje správních obvodů obce Bouzov, který má jasně definované cíle a jehož aktivity se vzájemně doplňují či podmiňují.

Aktivitou se pak rozumí činnost, která je obsažena v IPRÚ a pomocí které budou dosahovány cíle IPRÚ. Aktivita je základem pro definování a realizaci jednotlivých individuálních projektů naplňujících IPRÚ, které budou vycházet právě z projektových záměrů subjektů v území.



2. Analýza území Bouzovska

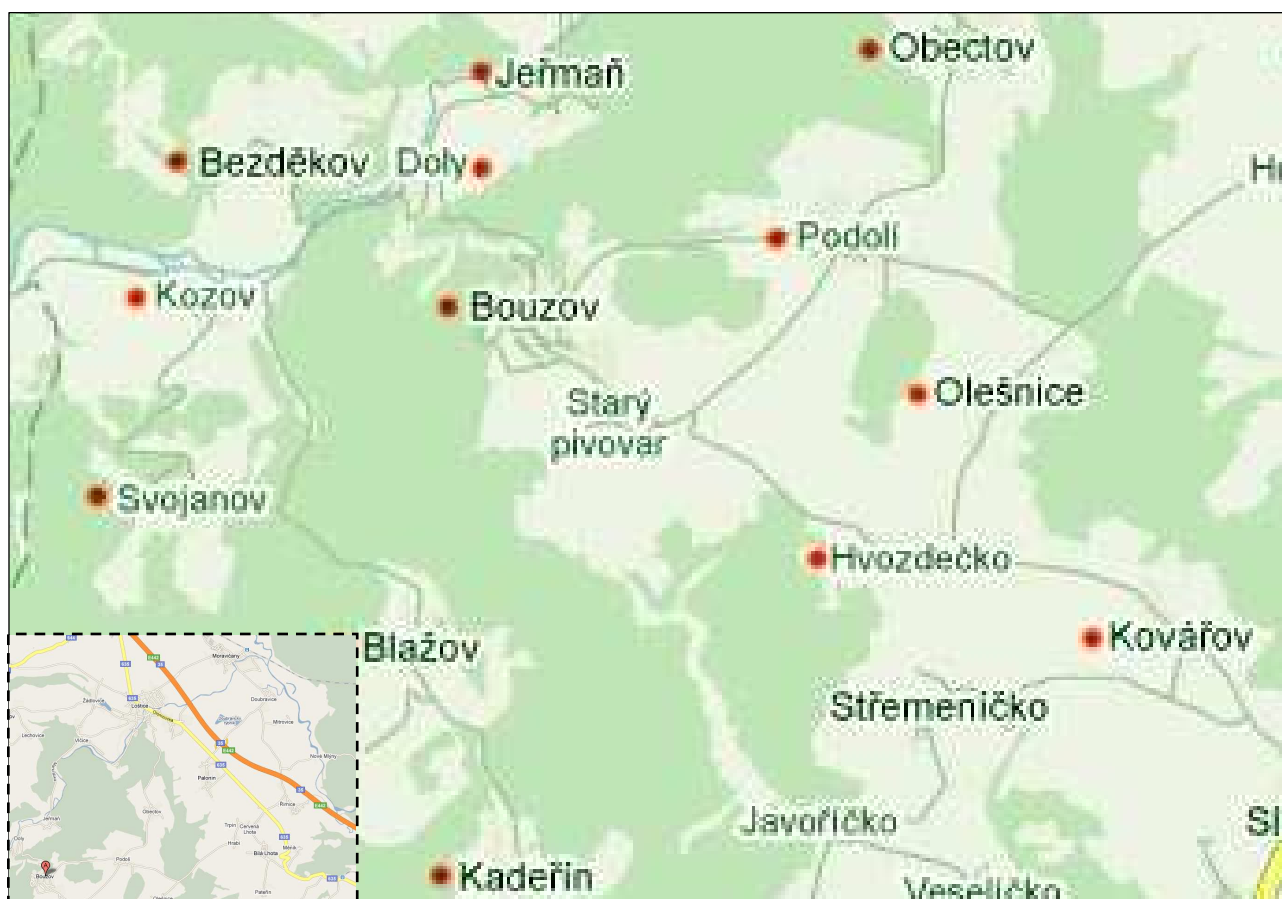
2.1. Socioekonomická situace obce Bouzov ve vztahu k realizačním podmínkám integrovaného projektu

Pro účely IPRÚ je území Bouzovska vymezeno svým katastrálním územím. Katastrální území obce je rozděleno na 13 částí, a to: Bezděkov, Blažov, Bouzov, Doly, Hvozdečko, Jeřmaň, Kadeřín, Kovářov, Kozov, Obectov, Olešnice, Podolí a Svojanov (červeně vyznačené na obrázku číslo 1.). Jednotlivé části obce se nacházejí v povodí řeky Třebůvky, která je přítokem řeky Moravy.

Obec Bouzov se nachází v severozápadní části okresu Olomouc, v posledních výběžcích kopců Dražanské vrchoviny, na úpatí kopce, v nadmořské výšce 366 m. Patří mezi vyhledávané atrakce širokého okolí, a to nejen kvůli majestátu okouzlujícího hradu.

K nejvýznamnějším dominantám patří hrad Bouzov, který má nejenom z hlediska turistického ruchu nadregionální význam a ve výsledku zvyšuje atraktivitu Bouzovska. Na to je navázána trasa regionálních cyklostezek, které se kříží v obci Bouzov.

Obrázek 1 – Mapa obce Bouzov (včetně jednotlivých částí obce)





Tabulka 1 - Základní charakteristiky sledovaného území (zdroj ČSÚ)

Region NUTS II	Střední Morava
Kraj	Olomoucký
Okres	Olomouc
Obec	Bouzov
Počet částí obce	13
Katastrální výměra v ha	4231

Tabulka 2 - Rozloha a hustota zalidnění (zdroj ČSÚ)

Výměra obce v km²	Počet obyvatel	Výměra zastavěné plochy v km²	Hustota obyvatel na km²
42,31	1508	0,35	35,6

2.2 Obyvatelstvo

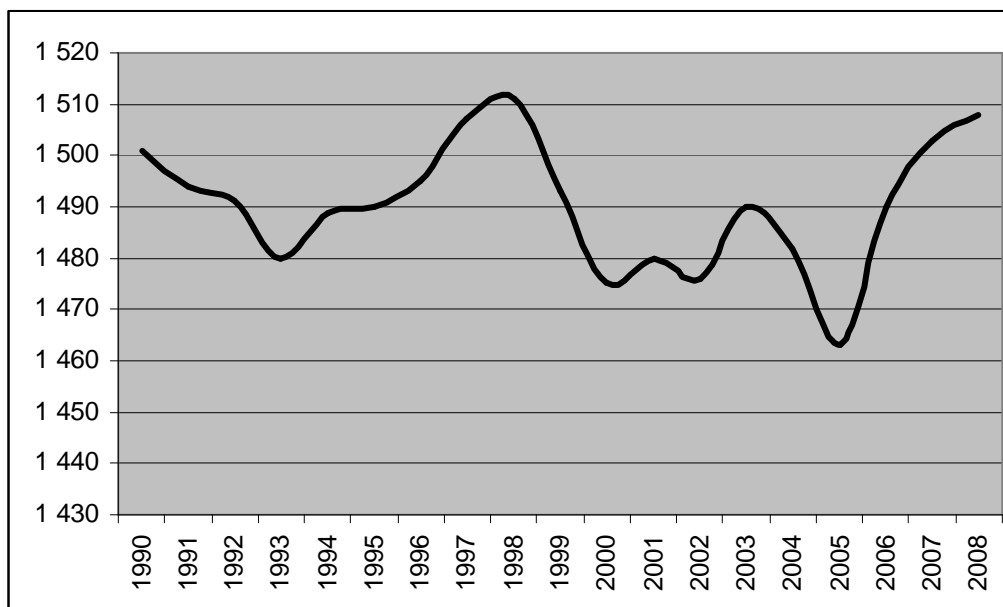
V porovnání s blízkým okolím je počet obyvatel obce relativně vysoký, ovšem je nutné brát v potaz zásadní fakt, že Obec Bouzov je rozdělena na dvanáct částí. Charakter daného území je ryze venkovský.

Počet obyvatel v posledních letech značně stoupá, což je způsobeno především zvýšeným počtem přistěhovalých lidí. Z hlediska přirozené změny obyvatelstva je poměr mezi natalitou a mortalitou značně nevyvážený.

Věková skladba obyvatel se nijak výrazně neodlišuje od okresního či celorepublikového průměru. Rovněž nedochází k vylidňování z důvodu nedostatku pracovních příležitostí, protože Bouzovsko se nachází v těsné blízkosti města Mohelnice a Litovel. Krajské město Olomouc je snadno dostupné po komunikaci E442. Na základě této geografické polohy dojíždí značná část obyvatel za prací do výše zmíněných lokalit.



Obrázek 2 - Graf vývoje počtu obyvatel (zdroj ČSÚ)



2.3 Hospodářská činnost, občanská vybavenost a doprava

Převážná většina hospodářských subjektů působících na katastrálním území obce Bouzov spadá do sekundárního a terciárního sektoru. Vzhledem k atraktivnosti mnoha památek je zde značný podíl subjektů, které poskytují služby vázané právě na tento segment trhu. Největší přínos tak plyne pro okolí hradu a přilehlou obec Bouzov.

Dnes převážná většina hospodářských subjektů působících na katastrálním území Starého Města spadá do sekundárního a terciárního sektoru. Značné zastoupení má v dané oblasti zemědělství, jež svoji krajinotvornou činností přispívá k zachování charakteru krajiny.

Co se týče občanské vybavenosti, nabízí obec Bouzov pestrou nabídku veřejných a sociálních služeb, které přispívají k udržení a rozvoji místní komunity.

Pro oblasti Bouzovska je rozvoj cestovního ruchu a rekreace do budoucna významným ekonomickým odvětvím. Vzhledem k atraktivnosti mnoha památek a krajiny je zde značný podíl subjektů, které poskytují služby vázané právě na tento segment trhu. Atraktivita pro turisty je dána souhrou několika faktorů, ale největší podíl tvoří právě chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví a přírodní bohatství (s využitelností pro trávení volného času včetně doplňkových aktivit) a architektonické kulturní dědictví.



Z hlediska dopravní obslužnosti připadá v úvahu pouze silniční doprava, protože územím obce neprochází železniční trať. Katastrálním územím obce Bouzov neprobíhá žádná z regionálního hlediska významná komunikace a silniční síť je tvořena relativně hustou sítí silnic III. třídy. Veřejnou osobní přepravu zajišťuje na zkoumaném území především autobusová doprava. Autobusové spojení se uskutečňuje na trase Bouzov – Litovel, Mohelnice – Luká nebo Bouzov – Doly (to je již trasa dálkového autobusu Brno – Jeseník).

K rozvoji potenciálu cestovního ruchu přispívá trasa regionálních cyklostezek, které se kříží v obci Bouzov.

Tabulka 3 - Občanská vybavenost a hospodářské subjekty (zdroj ČSÚ)

Občanská vybavenost		Subjekty dle převažující činnosti	
Veřejná knihovna včetně poboček	4	Zemědělství, lesnictví, rybolov	44
Ostatní kulturní zařízení	2	Průmysl	26
Sakrální stavba	2	Stavebnictví	33
Hřbitov	1	Doprava a spoje	21
Mateřská škola	1	Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	76
Základní škola	1	Ostatní obchodní služby	29
Dům s pečovatelskou službou	1	Veřejná správa, obrana, povinné pojištění	11
Hřiště	2	Školství, zdravotnictví	6
Tělocvičny (vč. školních)	1	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	29
Ostatní zařízení pro tělovýchovu	1		
Ordinace praktického lékaře pro dospělé	1		
Detašované pracoviště ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	1		
Ordinace praktického lékaře - stomatologa	1		
Detašované pracoviště ordinace lékaře specialisty	1		

2.4 Infrastruktura a nabídka cestovního ruchu

Obec Bouzov leží v lokalitě mikroregionu Litovelsko, poblíž chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví. Obec patří mezi lokality s nadregionálním významem¹. Geomorfologicky je Litovelsko tvořeno Hornomoravským Úvalem, což je vněkarpatská sníženina. Její nejplošší, nejnižše položenou část, reprezentuje Haná. Tato oblast je téměř bezlesá, s tou nejurodnější

¹ *Komplexní vyhledávací studie na zásadní infrastrukturní projekty v oblasti cestovního ruchu, 2008. Str. 16*



půdou a zalidněná většinou obyvatel žijících v mikroregionu. Oficiální název této oblasti je Uničovská plošina, Středomoravská niva a Prostějovská pahorkatina. Zvlněnější část regionu je tvořena východosudetskou Bouzovskou vrchovinou, na kterou navazuje další nížina - Mohelnická brázda.

Atraktivita pro turisty je dána souhrou několika faktorů. Historie obce a její památky jsou spojeny se vznikem bouzovského hradu, který je obklopen udržovaným parkem a nabízí nejen prohlídky pro turisty, ale v současnosti je hojně využíván také k romantickým svatebním obřadům.

Jedná se především o architektonické dědictví, kdy sice hrad Bouzov byl ve středověku významnou stavbou. Ovšem v novověku oblast prodělala úpadek a všechny důležité komunikace (především železnice) minuly Bouzovsko. Malá prosperita oblasti nedovolila další stavební rozvoj, čím zůstal zachován jedinečný ráz místní architektury, ze které dnes Bouzovsko díky turismu těží. Hrad patří mezi nejnavštěvovanější památky Olomouckého kraje a návštěvnost se pohybuje kolem 100 000 lidí ročně (dle údajů návštěvnosti hradu, neoficiální odhady obce jsou o cca 50 – 70% vyšší). S cestovním ruchem jsou propojeny doprovodné služby, kdy jsou k dispozici ubytovací a pohostinské kapacity. Většinu ubytovací kapacity pokrývá Hotel Bouzov (55 míst) a Valáškův grunt (70 míst). Další subjekty, které zvyšují atraktivitu, jsou místní přírodní památníky, Galerie v podhradí, sklářská huť a dráha sportovních formulí.

Jednou z bouzovských památek je chrám sv. Máří Magdaleny z konce 14. století. Na náměstí obce pak najdeme kamenný kříž s korpusem Ukřižovaného Krista, na podstavci má reliéf sv. Máří Magdaleny a pochází z roku 1816. Kromě již zmíněného hradu je zajímavá též Galerie v podhradí s 15 m vysokým Trojským koněm a expozicemi uměleckých děl.

Zejména pro děti je určena sjezdová dráha pro formule. U nás zatím nepříliš rozšířená „sjezdařská disciplína“. Turistům, kteří jsou skutečně sportovně založeni, nabízí okolí Bouzova zajímavé cyklotrasy vedoucí touto již poněkud drsnější, ale krásnou přírodou zalesněných kopců - mapa tras se nachází u Panských rybníků.

K rozvoji potenciálu cestovního ruchu přispívá trasa regionálních cyklostezek, které se kříží v Obci Bouzov.



Mezi další přírodní a kulturně historické atraktivity náleží následující seznam turistických míst:

Tabulka 4 – Destinace cestovního ruchu v obci Bouzov a okolí

Kulturně-historické památky a přírodní atraktivity	
Hrady a zámky, zříceniny	Hrad Bouzov
Technické památky	Trojský kůň (v Galerii Podhradí)
Poutní místa, chrámy a kostely	Selské památníčky a lokální poutní místa
Muzea	---
Turistické a naučné stezky, cyklostezky a hippostezky	1) Síť stezek Litovelska 2) Páteřní cyklostezka Olomouckého kraje (ve výstavbě)

Zdroj: Komplexní vyhledávací studie na zásadní infrastrukturní projekty v oblasti cestovního ruchu, 2008

2.5 SWOT analýza Bouzov

Silné stránky

- Vysoký potenciál návštěvnosti
- Silný potenciál v lidských zdrojích
- Vysoká vzdělanostní úroveň
- Blízkost rychlostních komunikací
- Atraktivní historická památka
- Hustá síť cyklotras

Slabé stránky

- Nižší úroveň dopravní infrastruktury v místě obce
- Nízká obslužnost v terciárním sektoru
- Nižší počet podnikajících subjektů v oblasti cestovního ruchu
- Nedostatečná úroveň marketingu jak veřejné správy, tak podnikatelských subjektů

Příležitosti

- Potenciál pro vyšší návštěvnost zejména zahraničních turistů
- Získání klientů pro další aktivity (wellness, sportovní aktivity)
- Potenciál pro rozvoj agro a hipoturistiky
- Skokové zlepšení marketingu obce
- Růst poptávky po malých hotelích

Ohrožení

- Snížení stávajícího počtu turistů



- Odliv obyvatel
- Snížení veřejných prostředků v důsledku snížení příjmů ze sdílených daní
- Snížení zájmu o region v důsledku nedostatečného marketingu
- Konkurence blízkosti jiných středisek, zejména v ubytovacích kapacitách
- Snížení koupěschopnosti tuzemských turistů vlivem makroekonomické situace

3. Analýza vazeb na sektory ovlivňující rozvoj území

Následující body shrnují vazby na sektory ovlivňující rozvoj území, a to z hlediska

1) Demografie

Důsledky pro rozvoj území:

Demografické změny mají výrazný vliv na rozvoj území, a to zejména v oblasti cestovního ruchu. Vliv demografie se projevuje rostoucí poptávkou po kvalitě, pohodlí a bezpečnosti u osob ve vyšším věku, rostoucí poptávkou po jednoduchých způsobech dopravy, rostoucí poptávkou po relaxačních aktivitách (golf), a po zábavě u mladých lidí, rostoucí poptávkou po produktech zaměřených na jednotlivce, rostoucí poptávkou spíše v obdobích mimo hlavní sezónu, rostoucí poptávkou po objevování a návštěvě okrajových částí nepříliš poznamenaných turismem u mladých lidí a rostoucí poptávkou po vzdálenějších destinacích, ale částečně i po kratších pobytech (prodloužené víkendy).

2) Dopravní infrastruktura

Důsledky pro rozvoj území:

Návštěvníci budou klást důraz na jednoduché dostupnosti především v případě krátkodobějších pobytů, na lepší dostupnost přímých vlakových a leteckých spojení při prodloužených víkendech a krátkodobějších pobytech ve městech. Stejně tak nové podnikatelské subjekty budou směřovat svoje aktivity do míst s dobrou dostupností a plynulým dopravním spojením.

3) Zdraví

Důsledky pro rozvoj území:

Zvýší se poptávka po turistických destinacích, které jsou nezávadné k lidskému zdraví a které využívají přírodní léčivé faktory a poskytují regenerační a preventivně zdravotní pobyty (zejména wellness, lázeňství).



4) Ekonomická situace

Důsledky pro rozvoj území:

S postupující globalizací se prohlubuje regionální charakter světového hospodářství – politicko-ekonomické vazby mezi regiony mohou doznat určitých proměn. Dochází k prohloubení mezinárodního obchodu, což zvyšuje šance na postupné sblížení kultur a hodnot. Význam služeb ve světové ekonomice dále vzroste a poroste také konkurence ve světovém měřítku. Důležitým faktorem tedy bude destinační marketing, který by se díky vzrůstající technické vzdělanosti lidí měl zaměřit na dostupnost veškerých informací a objednávání služeb prostřednictvím nejnovějších komunikačních kanálů.

5) Trávení volného času

Důsledky pro rozvoj území:

Zvýší se zájem o alternativní možnosti cestovního ruchu - agroturistika, ekoagroturistika, biofarmy. Poptávka také poroste po nabídkách a možnostech aktivní dovolené, relaxačních a lázeňských oblastí.

6) Rozvoj informačně-technologických znalostí

Důsledky pro rozvoj území:

Rozšiřování internetu a jeho využívání nejen k získávání informací, ale i k nákupu turistických produktů a služeb bude i nadále narůstat. V cestovním ruchu poroste neustále i význam vizuálních prezentací. Stále více si budou zejména zkušené turisté sestavovat svou dovolenou prostřednictvím elektronických rezervací.

7) Změna životního stylu

Důsledky pro rozvoj území:

Důsledkem pro cestovní ruch bude snížení důležitosti společenské postavení, chování ve volném čase bude více individualizované, poroste poptávka spíše po menších ubytovacích jednotkách (menší rodinné hotely, farmy). Posun ve vnímání života a životního stylu způsobí pokles v poptávce po plně doprovázených zájezdech. Dodavatelé získají vyšší zisky, pokud budou schopni vytvořit zcela nové produkty, bude stále důležitější jejich specializace v souvislosti se specifickými koníčky a zájmy. Poroste poptávka po druhých domovech, stále více se bude projevat trend návratu k „jednoduchému“ – např. budou spíše preferovány bungalovy před hotely a stany před karavany. Někteří lidé budou stále více vyhledávat osvobození prostřednictvím nedostatku, deprivace, bolesti v rámci takto zaměřeného cestovního ruchu.

Uvedené shrnutí trendů cestovního ruchu je převzato ze studie „Komplexní vyhledávací studie na zásadní infrastrukturní projekty v oblasti cestovního ruchu (2008)“ a analytického materiálu „Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje (2003)“, a to především z důvodu využitelnosti pro aplikaci na lokalizovaná území z důvodu přímé vazby dopadu trendů



na potenciální integrovaný projekt. Uvedené trendy jsou abstrahovány od přímé destinace cestovního ruchu, je tedy zřejmé, že budou relevantní i pro cestovní ruch na venkově.

Tabulka 5 – Shrnutí vazeb na sektory ovlivňující rozvoj území

Dílčí shrnutí vazeb na trendy v cestovním ruchu a sektory ovlivňující trendy	
1. infrastruktura:	<ul style="list-style-type: none"> - lepší dostupnost k atraktivitám (cesty, parkoviště), zaměřit se na ekologické dopravní prostředky - zvýšit kvalitu cestování, rychlost, komfort z letišť do Olomouckého kraje - zlepšit technický stav církevních, kulturních a historických staveb a zpřístupnit je návštěvníkům - výstavba sportovních zařízení, areálů pro horskou turistiku, cykloturistiku, pěší turistiku, in-line, zimní sporty, aquapark, golfová hřiště atd., včetně adrenalinových aktivit a rozšířit příležitosti pro zábavu - výstavba, rekonstrukce, modernizace kongresových center - podporovat alternativní cestovní ruch – agroturistika, ekoagroturistika, biofarmy
2. služby:	<ul style="list-style-type: none"> - investovat do komfortu a nadstandardních služeb pro klienty spojených s ubytováním - podporovat cestovní ruch využívající přírodní léčivé faktory, regenerační a preventivně zdravotní pobyty (zejména wellness, lázeňství) - zlepšit služby a nabídky fakultativních výletů pro lázeňské klienty - podporovat alternativní cestovní ruch – agroturistika, ekoagroturistika, biofarmy - rozšiřovat možnosti a nabídky pro aktivní dovolenou - podporovat rozvoj vzdělávání formou kongresové a incentivní turistiky

Shrnutí preferencí typického návštěvníka²		
Typ turistiky / období	Zimní sezóna	Letní sezóna
Sport – zimní sporty, cykloturistika, pěší turistika	22% (Jeseníky 40%)	22%
Poznání	20%	33%
Relaxace	18%	28%

Zdroj: „Analýza připravenosti integrovaných projektů na venkově“, 2009

² Zdroj: Rozvoj CR Olomouckého kraje. 2003. Dále Komplexní vyhledávací studie na zásadní infrastrukturní projekty v oblasti cestovního ruchu. 2008 - upraveno zpracovatelem



4. Stanovení problémů ve vztahu k využití potenciálu rozvoje území Bouzovska

Následující kapitola se zaměřuje na rozbor problémů, které byly identifikovány v předchozím analytickém úseku a shrnuty SWOT analýzou. Další částí kapitoly je vytvoření strategie řešení problematických míst v území za současného využití rozvojového potenciálu území.

3.1 Bouzovsko – problémové oblasti rozvoje

Identifikace problémů vychází z provedené analýzy území a SWOT analýzy. Za problémové oblasti v analyzovaném území byly stanoveny následující faktory:

1) Infrastruktura:

- zanedbaná dopravní infrastruktura
- špatná dostupnost k atraktivitám (cesty, parkoviště)
- nedostatečná turistická infrastruktura (informační centra, tabule)
- malé množství sportovních zařízení, areálů pro pěší turistiku, in-line.

2) Služby:

- nedostatečná nabídka služeb pro návštěvníky, a to zejména volnočasových aktivit a doplňkových služeb
- nízké investice do komfortu a nadstandardních služeb pro klienty spojených s ubytováním

3) Marketing cestovního ruchu a propagace území:

- nedostatečné propagační a marketingové aktivity
- nedostatečné informační a podpůrné značení atraktivit, a to především z centrálního bodu obce (náměstí), ale i v přístupu do obce

3.2 Možnosti rozvoje daného území

Oblast Bouzovska vykazuje značný potenciál na straně kvalitativního hodnocení turistických facilit a potenciál na straně využití cestovního ruchu, který může být zřejmě jedinou rozvojovou komparativní výhodou pro tuto oblast (a současně rozvojovým potenciálem). Bouzov má vysoký potenciál po stránce sezónnosti a je vhodný jak pro zimní, tak pro letní cestovní ruch. Pyšnit se může meziregionálním kulturním unikátem Hradem Bouzov. Ten patří vůbec k nejnavštěvovanějším lokalitám (mezi prvními třemi místy) v Olomouckém kraji



s více než 100 000 návštěvníky ročně³. Zároveň disponuje všemi zásadními infrastrukturními požadavky na lokalitu z hlediska cestovního ruchu (přírodní atraktivita, technické památky, muzea, infrastruktura pro zimní i letní sporty, ubytovací kapacita, naučné stezky).

Realizace rozvojových opatření (v podobě integrovaného projektu na venkově) v této lokalitě může stavět na velmi dobrých potenciálních faktorech, důležitých pro cestovní ruch. Rovněž cestovní ruch skýtá největší potenciál právě pro rozvoj této hraniční lokality, která aktuálně trpí socioekonomickými problémy.

Prioritami dalšího rozvoje území by proto dle analýzy měly být oblasti:

1) Zkvalitnění a rozvoj infrastruktury

Důležitým faktorem pro rozvoj oblasti je zkvalitnění infrastruktury a lepší dostupnost k atraktivitám. To se týká i turistické infrastruktury, která má za cíl budování zázemí oblasti ve smyslu sítě turistických cílů a doprovodné infrastruktury, která atraktivním způsobem usnadní návštěvníkům pohyb po oblasti. Jedním z významných úkolů je vytvořit podmínky, které by znamenaly rozvoj a rozšíření nabídky služeb zejména v územích, kde je potenciál cestovního ruchu, např. existuje v dosahu nabízených služeb a má další nabídky včetně ubytování a stravování.

2) Nabídka služeb cestovního ruchu

Zlepšení nabídky služeb lze dosáhnout jejich rozšířením, zkvalitněním a vzájemnou koordinací. Rozšíření je žádoucí zejména o aktuální trendy a nabídky zejména doplňkových služeb, které nabídnou návštěvníkům alternativu pro trávení volného času a umožní jim zdržet se v regionu déle – např. jednoduchá víceúčelová sportovní centra, koupaliště, wellness centra.

3) Marketingové aktivity

Propagačními a marketingovými aktivitami se rozumí veškeré aktivity, jejichž cílem je aktivní propagace Boudova a „prodej“ jeho turistického potenciálu. Zlepšení úrovně marketingu jak veřejné správy, tak podnikatelských subjektů, prostřednictvím zvýšení prezentace a medializace v celostátních i regionálních médiích, s sebou přinese větší počet návštěvníků a zatraktivní oblast pro nové podnikatelské subjekty. V této oblasti jsou na straně veřejné správy značené rezervy v prezentaci atraktivnosti obce a aktivit na webových stránkách obce.

³ Viz web Olomouckého kraje – www.kr-olomoucky.cz